higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT (BEROEPSGERIG)

LANDBOUBESIGHEID
NKR VLAK 3

21 November 2024

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 7 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1 A
1.2 B
1.3 D
1.4 B
1.5 C
1.6 A
1.7 B
1.8 B
1.9 D
1.10 B

(10 × 1) **[10]**

VRAAG 2

2.1 Waar
2.2 Waar
2.3 Onwaar
2.4 Onwaar
2.5 Waar

(5 × 1) **[5]**

VRAAG 3

3.1 E
3.2 G
3.3 A
3.4 B
3.5 L
3.6 F
3.7 I
3.8 C
3.9 J
3.10 D

(10 × 1) **[10]**

VRAAG 4

4.1 Blare
4.2 versekering
4.3 inkomste
4.4 wins
4.5 Kontantinvloei

(5 × 1) **[5]**

TOTAAL AFDELING A: 30

Kopiereg voorbehou

AFDELING B

VRAAG 5

5.1

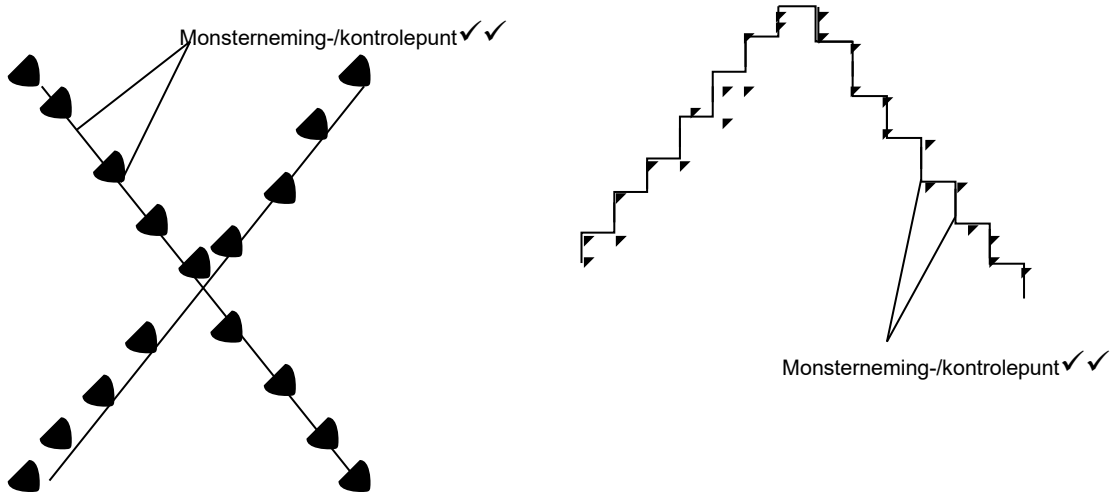

(4)

5.2
- Die opstel van 'n stoklokval
- Om goggas met 'n net te vang
- Skud blare op 'n plat oppervlak (3)

5.3
5.3.1 kleur van ’n skil
5.3.2 grootte
5.3.3 waterinhoud
5.3.4 veerkragtigheid
5.3.5 suur- en suikerinhoud

(5 × 1) (5)

5.4
- Deur wins te maak wanneer goedere verkoop of dienste aangebied word.
- Deur van die gewasse of diere wat jy produseer as hulpbronne op die plaas te gebruik.
- Deur huurgeld vir die verhuring van grond, geboue en toerusting in te vorder.
- Van opbrengs op beleggings wat jy gemaak het bv. rente uit beleggings.

(4 × 2) (8)

VRAAG 6

6.1 6.1.1 Geld uit 'n ander land. Die wisselkoers is hoeveel dit jou in rand kos om een eenheid van die buitelandse geld te koop.

6.1.2 Uitvoer is goedere wat aan 'n ander land verkoop word.✓
Om uit te voer, is die proses om goedere te verkoop en na die ander land te vervoer.✓

6.1.3 Invoere is goedere wat van ander land gekoop word.✓
Om in te voer is die proses om die goedere te koop en na SA te bring.✓

6.1.4 Sekere sade en plante is deur mense verander om hulle vinniger te laat groei, groter en beter vrugte te produseer of siektes te weerstaan.

6.1.5 Die belasting wat jy betaal op goedere wat jy van 'n ander land koop; die persoon wat invoer moet daardie geld betaal.

(5 × 2) (10)

6.2
- Bankstaat – Dit sal jou help om te sien hoeveel geld jy as openingsaldo het.
- Kontantjoernaal – Jy kan uitvind wat bestee is en hoeveel jy elke maand van die jaar verdien het deur na die kontantjoernaal te kyk.
- Kostebegroting – Dit sal jou 'n paar idees gee van wat jy verwag om in elke verskillende kostesentrum te bestee, en dit sal ook die beraamde inkomste vir die begrote jaar aandui.
- Werkplan – dit wys die bedryfstake van die jaar, dit wys die hoeveelheid geld wat elke maand gebruik moet word en verskeie dinge wat gedoen moet word.

(4 × 2) (8)

6.3
- Monitor transaksies
- Verseker die integriteit van elke party in die transaksie
- Waarborg dat die onderhandelingsprys betaal sal word (6)

6.4.
- Lewenskwaliteit van plaaswerkers
- Onderwysvlakke
- Toegang tot gesondheidsorg
- Om geëlektrifiseerde huise hê
- Skoon watertoevoer
- Hoeveel mense verdien
- Of hulle ’n selfoon kan bekostig of nie (Enige 6 × 1) (6)

VRAAG 7

7.1

Vaste koste	Bedrag	Veranderlike koste	Bedrag
Salarisse	5 000✓	Los arbeid	2 500✓
Huurgeld vir geboue	2 000✓	Brandstofkoste	1 500✓
Masjineriekoste	2 000✓	Herstelkoste	2 500✓
Rente op lening	1 200✓	Kunsmiskoste	1 000✓
		Besproeiingskoste	750✓
		Plaagbeheer	1 200✓
	10 200		9 450

(10)

7.2 Totaal Vaste koste = R10 200✓✓

Totaal Veranderlike koste = R9 450✓✓ (4)

7.3
- Om presies te bepaal hoeveel geld beskikbaar sal wees (skat inkomste)
- Besluit hoeveel die landboubesigheid kan bekostig om te bestee aan verskillende items wat benodig word
- Beplan hoe om koste te bespaar as dit hoog lyk en dit nie gedek kan word deur die inkomste wat jy verwag om te ontvang nie (3)

7.4 Eenheidskoste = Is hoeveel dit kos om een eenheid van 'n sekere goed te produseer. Eenhede kan per kilogram, per meter of enige ander afmetings wees. (2)

7.5 Gelykbreekprys = R20 000 / 7 000 = R 2.86 (2)

7.6
- Hulle keer dat diere vrylik op die plaas beweeg sodat hulle nie gewasse kan vreet nie en die boer die weiding kan beheer.
- Hulle kan keer dat mense oor die veld stap en voetpaadjies of spore op die plaas maak.
- Sommige heinings kan as windbrekers dien om gewasse te beskerm.
- Hulle beheer plae en siektes omdat diere nie in beperkte gebiede kan kom of met wilde diere buite die plaas in aanraking kan kom nie.
- Hulle dui grense aan en hulle kan die plaas veiliger maak deur misdadigers te keer om op die plaas te kom. (5 × 2) (10)

7.7
- Wet op Nasionale Water (1998)
- Wet op Nasionale Veld- en Bosbrande (1998)
- Wet op Bewaring van Landbouhulpbronne 1983
- Wetontwerp op Volhoubare Benutting van Landbouhulpbronne (2003) (4)

Kopiereg voorbehou

7.8
- Heining
- Besproeiingstelsel
- Windpompe
- Krale
- Telefone
- Elektrisiteit
- Plaaspaaie
- Stoorkamer
- Skure
- Terrasse

(Enige 5 × 1) (5)
[40]

VRAAG 8

8.1

KONTANTVLOEIBEGROTING				
	SEPT	**OKT**	**NOV**	**DES**
Openingsaldo:	**10 000**	**11 800✓**	**24 600✓**	**29 400✓**
Jong osse	12 000✓			
Slagvarke		23 000✓		
Jong osse			**15 000✓**	
Suikerriet				10 000✓
Totaal invloei	**22 000**	34 800✓	39 600✓	39 400✓
Arbeid	4000✓	4000	4000	4000
Water	1000✓	1000	1000	1000
Voer	3000✓	3000	3000	3000
Kunsmis	1000✓	1000	1000	1000
Elektrisiteit	200✓	200	200	200
Suikerriet	1000✓	1000	1000	1000
Totale uitvloei	**10200✓**	**10 200✓**	**10200✓**	**10200✓**
Slotsaldo	**11 800✓**	**24 600✓**	**29400✓**	**29200✓**

(24)

8.2 8.2.1 Oktober✓
Okt – Sep =
24 000-11 800= 12 000✓

8.2.2 Ja,✓ omdat alle slotsaldo's positief is.✓

8.2.3 Hoeveel die besigheid aan die begin van 'n begrotingstydperk gehad het.

(3 × 2) (6)

TOTAAL AFDELING B: 120
GROOTTOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou